

4078.
Perniö,
(Tyynelä.)

Esineet, jotka Julius Ailio on kaivanut Saapuneet esille kesällä 1900 Tyynelän rautakautisesta kesällä 1900. polttokalmistosta Perniön Ylikylän Arpalahden talon maalla. Kaivauskertomuksen mukaan (kts. topografiseen arkistoon) on paikalla ollut joukko n.s. polttotilkkuja (brandpletter), joista kuitenkin suuri osa on tullut hävitetyksi asuinrakennusta tehtäessä ja peltoa raivattaessa. Tällöin ovat löytyneet H.M.L:n N:ossa 3593 kerrotut esineet.

1. Rautainen keihäänterä, jonka neulojatar Erika Nirvander oli keväällä 1900 löytänyt kukkalavaa tehdessään kohdalta n:o 4 J. A-ion kartanluonnoksessa. Lunastettu 2 Smk:sta. Pituus 337 mm; terän leveys 27 mm. ja onton varsiputken vahvuus 20 mm. Vrt. esim. Rigan kongressin kataloogi, T. 23: 16 ja Aspelinin Atlas k. 1565.
2. Rautanaula, 55 mm. pituinen.
3. Määrly, rautainen ja pieni sekä toinen samallinen kahtia katkennut.
4. Ketjunjäsen, rautainen, toisessa päässä särkynyt silmukka.
5. Kaksi pientä rautaesineettä; toinen ruuviavaimen terän tapainen, toinen tasakapea säle.
6. Vaskihelmiä, kaikkiaan 5 kpl., niistä on 4 neliosaista, ja yksi kaksiosainen, epävarma (reiätön).
7. Kaksi lasihelmeä, toinen kaksiosainen, toinen yksinäinen.
8. Joukko vaskikierukoita, 11 isompaa ja 8 pientä murusta.
9. Ketjunpalasia, 6 kpl. kaikki parittaisista renkaista punottuja, vaskisia.

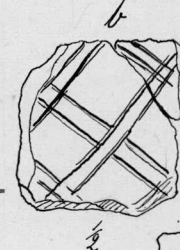
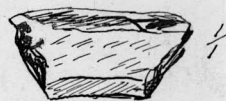

nyt vaan 14. 5 puit.
tuu.

4078.
Perniö
(Tyynelä).

10. Vaskilankainen rengas.
11. Pieni vaskipalanen, arv. hevosenkengän muotoisesta soljesta.
12. Karkean vaskilangan palanen, arv. kaularenkaasta.
13. Neljä muodotonta vaskipalasta.
14. Suuri joukko saviastianpalasia, nähtävästi 7-8:ään eri astiaan kuuluvia, joista voi havaita seuraavia piirteitä:
 - a) tummaksi muuttunut, nyörikoriste reunassa ja 3- kertainen aaltoviiva n. 3 sm. alempana, tasapohjainen, 10- kunta palasta kaikkiaan.
 - b) tummahko astia viistoruutuisella koristelulla, yksi palanen.
 - c) ruskea, koristamaton, karkeahkoa savea kolme reunapalasta (voivat olla parista-kin astiasta) ja yli 30 muita palasia.
 - d) ruskea, koristamaton, sileätä savea, paksullainen, 5 palasta.
 - e) ruskea, ohuenlainen, vuoroin vaalea, vuoroin tumma, nyörikoriste reunassa ja ehkä toinen samallinen alempana 5 palasta.
 - f,g,h) kolmesta koristamattomasta, erilaisesta astiasta reunapalanen kustakin (yhdessä näyttää olevan vaakasuoria viivakoristeita).
 - i) astia, jonka kupu on ehkä kulmikas, 3 palasta; tästä tai edellisistä on vielä 5 palasta, vaalean ruskeita väriltään.
15. Luunpalasia, puoliväliin neljättä kymmentä kappaletta.

Kaikki edellämainitut esineet, alanumerot 1-15, ovat löydettyt tien kohdalla olevasta

4078.
Perniö
(Tyynelä).

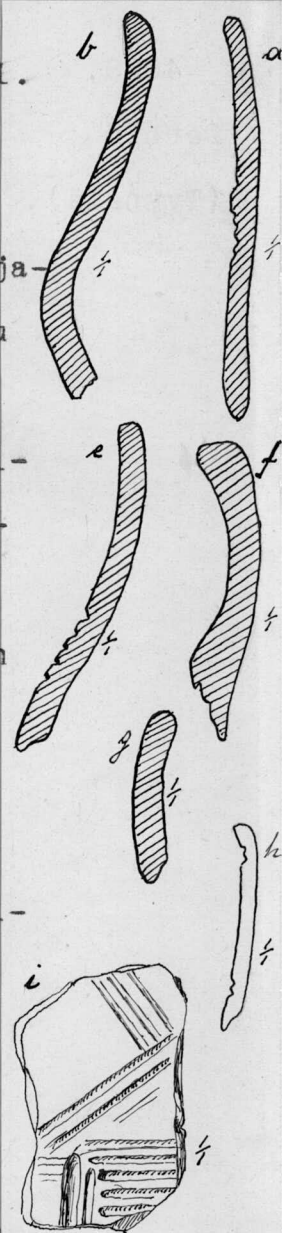
polttotilkusta, kartanluonnoksen n:o 5:stä.
Seuraavat alanumerot 16-32 ovat löytyneet alueelta, jonka voinee pitää yhtenä polttotilkkuna (kartan n:ot 7 ja 8; n:o 6 on maakivi, josta S W suuntaan oli lisäksi pienoinen hiilialue, jolla on n:o 8 silläkin merkinään. - Mainitsemme erikseen kohdalla n:o 7 tulleet esineet (n:ot 16-25).

16. Pyöreän vaskivartaisen kaularenkaan palanen, 79 mm. pituinen, 6 mm. vahvuinen, toisessa päässä kahdella kohtaa 3 ympärikäyvää koristeiviivaa.
17. Hevosenkengän muotoinen soljen palanen, koristettu.
18. Vaskinen tupen solitus, kahtena palasena, tupensuun puoliosassa päässä koristettu.
19. Pronssikierukoita, 6 kappaletta. (vrt. n:o 8).
20. Pronssihelmi, 4- osainen (vrt. n:o 6).
21. Pronssipalasia, 6 kpl; yksi on hevosenkengän muotoinen soljen pää, toinen pronssilangan palanen, kolmas vaajamainen solitus j.n.e.
22. Rautainen, vaajamainen esine, ehkä veitsen tai keihään terän ruoto.
23. Vaskilangalla kierretyn rutalankaisen ketjunjäsenen haljispuolikas ja muuan rautalankainen kiemura.
24. Suuri paljous saviastian palasia ainakin 10 eri astiasta. Näyttää, että osa näistä palasista kuuluu yhteen edellä mainitulla kohdalla (n:o 5) löydettyjen kanssa: (huom. esim. 14: b).
a) Kahdenkertaisella nyörikoristeella ja sen päällä olevalla sekalaisella aaltoviivalla koristeltu reunapalanen.

4078.
Perniö.
(Tyynelä).

- b) Koristamattoman astian reunapalasia 4 kpl.
- c) Kahdella 3- viivaisella aaltovyöllä koristeltu reunapalanen.
- d) 3- viivaisella aaltovyöllä, kapealla harja-
saumalla ja suoralla viivalla koristeltu
reunapalanen.
- e) Nyöriviivalla ja sen alla olevalla 4-vii-
vaisella aaltovyöllä koristeltuja reunapa-
lasia 3-4 kpl.
- f) Koristamattoman, paksun ja karkeasavisen
astian reunakappaleita 7 & 8 kpl.
- g) Pari selvän »kupin: reunapalasta, koris-
tamattomia.
- h) Ohuen, kellertävän, kahdella suoralla vii-
vaparilla koristetun saviastian reunapa-
lanen.
- i) Kylkipalanen, koriste tavaltaan vieressä
olevan kuvan tapainen.
- j) Pari kylkipalasta 3- viivaisella suoralla
vyöllä koristeltuja. Näiden lisäksi tulee
n. puolitoista sataa suurimmaksi osaksi
aivan muodotonta ja karkea-aineista asti-
anpalasta.

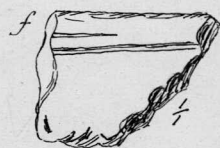
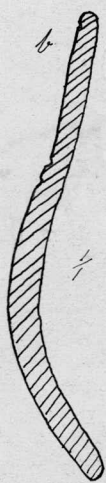
25. Joukko lounapalasia.

Kohdalta n:o 8 kartan-aihelmassa, löytyi-
vät n:ot 26-32.

- 26. Suurikantainen rautanaula, 65 mm. pitui-
nen; kannan suurin läpimitta 25 mm.
- 27. Kaksi rautaista keihään-terän katkelmaa,
toinen 90, toinen 67 mm. pituinen.
- 28. Vaskilangalla kierretty, halennut ja päis-
tä rikkonut ketjunjäsen (vrt. alanumero 23).
- 29. Kolme rautapalasta.
- 30. Vaskikierukkain sirusia.
- 31. Saviastianpalasia, nähtävästi parista kol-
mesta eri astiasta.

4078.
Perniö.
(Tyynelä).

32. Muutamia luunpalasia, poltettuja, kuten yleensä löytäpaikalla.
- Seuraavat n:ot 33-39 ovat löydetyt lähellä rakennuksen nurkkaa olevalta polttilkulta, jolla kartanaihelmassa on n° 9:
33. Pyöreän, pronssisen kupurasoljen kappale, jossa on yksi nasta ja heikosti erotettavia koristeiviivoja ynnä alla palkimen kouku.
34. Pronssinen "hankki", ehkä tuppeen (vrt. n° 18) kuuluva.
35. Lasinpalanen, värillinen.
36. Ketjun lenkki ja sellaisten palasia, 8-9 kpl.
37. Bronssipalasia kymmenkunta kappaletta, m.m. pari pronssikierukkaa, vaskilangan palanen y.m.
38. Joukko saviastianpalasia, ainakin 9 eri astiasta, joiden muotopiirteistä käy selville seuraavaa:
- a) kupin muotoinen, nyöriviivalla ja sen alla olevalla 3-viivaisella aaltovyöllä koristettu; yksi reunapalanen.
 - b) pienehkö saviastia, jonka reunassa on yksi ja vähän alempana vielä kaksi nyöriviivaa; yksi reunapalanen.
 - c) Kahdella, reunassa olevalla nyöriviivalla koristetun astian palanen.
 - d) Ohuesta ja sileäaineisesta koristamattomasta saviastiasta 4 reunapalasta ja 7 muuta palasta.
 - e) Ohuesta, 3-viivaisella aaltovyöllä koristetusta astiasta ehkä 3 palasta.
 - f) Reunalta suoralla viivalla koristettu astia; yksi palanen.
 - g) Reunalta nyöriviivalla koristettu astia;

4078.
Perniö,
(Tyynelä).

yksi palanen.

h) Reunalta 2:lla ohuella suoralla viivalla koristettu astia; yksi palanen.

i) Koristamaton astia, ohuenlaiset seinät, tummahko väri; 2 reunapalasta ja 6 muuta palasta.

j) Vahvaseinäinen, karkea-aineinen, reunalta epäselvästi koristettu astia; yksi reuna- ja toistakymmentä muuta palasta.

39. Luunpalasia, poltettuja.

Seuraavat n:ot 40-46 ovat löydetty Tyynelän rakennuksen ja navetan puoliväliltä, männyn juurella olevalta polttotilkulta, jolla kartanluonnoksessa on n° 10:

40. Hihnansolitus, pronssinen, 86 mm. pituinen, ^{27 mm levyinen,} toisesta päästä katkennut, toisessa päässä saranan tapaan jäsennetty, tulella

mustunut ja hieman hiiliin takertunut. Toisella puolen on köynnöskoriste, joka viit-
ressä on viit-
toiltuna ja
toisella puolen kaksi
"griipin" kuvaa. - Esine näkyy sekä

tyylinsä että esim. Unkarilaisten löytöjen mukaan (J. Hampel, A régibb közepkor emlékei Magyarhonban, I osa) olevan 6 - 700:n vaiheilta.

41. Vyösolki, rautainen, soikea; palistin on pronssinen.

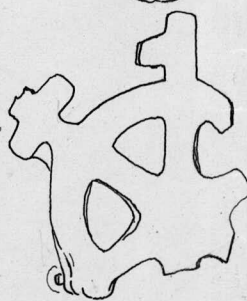
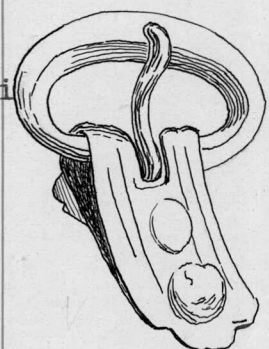
42. Pyöreän, pronssisen, rattaanmuotoisen levysoljen palanen; palistimen rengas on jällellä.

43. Palanen pronssisen kolmikulmaneulan (vrt. esim. Rigan kongressin kataloogin T. 13:1) päästä.

(valok.6480).

Hiilet museossa piirtä-
mistä varten
poistettu.
(valok.6480).

4078. Perniö. (Tyynelä). 44. Pronssin palasia 4 kpl. m.m. ketjun rengas.
45. Saviastian palasia 9 kpl. ainakin 2 astiasta, jotka molemmat ovat koristamattomia.
46. Luunpalasia, palaneita, niiden joukossa ihmisen etuhammas, ja joku hiilenmurunen.
- Seuraavat kaksi numeroa ovat löydetty Tyynelän asuinrakennuksen takaa, maasta, joka on rakennuksen alta luotua:
47. Vaskisen kaularenkaan pätkä.
48. Reunapalanen koristamattomasta saviastiasta.

4079. Perniö.

Fil. maisteri Julius Ailion kaivaustulokset pronssikautista hautarauniota tutkiessaan Perniössä Kirjakkalan tehtaan maalla, Tattaraisten mäellä, Hangon selältä Saloon pistäytyvän lahden itärannalla. Rauniosta on ennen löydetty piinen keihään terä, H.M.L. 3618: 1 ja siitä ilmoitti keräilijä K.A. Lindström samalla löydetyn myös kaksi kivistä tasatalttaa, N:o:t 3618: 2,3, mikä kuitenkin on valheellinen tiedonanto, kuten kuulustelu paikalla osotti.

Hautaraunion luonteesta on kerrottu "Suomen Museossa" VII vuosik., 1900, s. 52-57. Tavanmukaisen kivipeitteen alla oli kiinteä, pyöreäalainen kivilatomus, ja erään kiven juurelta, sorasta löytyi

1. Pienoisveitsi, pronssinen, 81 mm. pit., 12 mm. levyinen ja 6 mm. paksuinen. Löydet-

*saapanut
museoon
Keräällä
1900.*

(valok.7425).